

Tractu pari remisieris,
 Utunque jam subdor jugo,
 Nec ferre tamen renuo.
 Adsit pii sanctissima
 Galli Paris clementia
 Mi jam tuis promptissime
 J'issis volenti cedere.

*Principium libri secundi de Vita sancti Galli, quod
 ideo ascribo, quod tantundem adhuc vidi.*

NOTKERUS.

Circuito longo vitans contingere limen
 Quo caecat pariter dives, inopsque simul.
 Ut cecinit sensu verax Horatius isto,
 Cætera vitandus lubricus atque vagus.
 Palida mors æquò pulsans pede, sive tabernas,
 Aut regum turres: Vivite, ait, venio.
 Ac veluti David sermone probatus et actu,
 Quis mortis valvas effliget patulas?
 Galle, tuam mæstus congor describere mortem,
 Quem cuperem nostris vivere temporibus.

HARTMANNUS.

Posco, magister	Non ego tanta,
Inclyte Nouter,	Tam puerilis,
Ultima Galli	Dogmata promam
Verba renarra.	Tam senis alti.

Habes in hoc prototypo, oratione soluta, prolegomeni Notkeri in Vitam eandem lectu dignissima, et sequentes versiculos:

A

NOTKERUS.
 Sidonius de Constantis quam nomine dicunt
 Orbe, volens Gallum pellere sede suam,
 Horribili sirepitu cunctas gallire coegit
 Matres cum pullis, a quoque Gallenis.
 E trabe concussa, seu sit qua silva movetur
 Ad juvenum tremuli, seu tremuli folia.
 Infrensens animo Callus, calcaribus illum
 Percutit, ac miseri viscera fudit humi.
 Ut perniciosam Asahel hasta gravis impulit Abner,
 Aut Aoth Eglon interiora tulit.
 Gallus ut ad culmen sedet, cantumque peregit,
 Huic alacri famulæ garrulitate favent.
 Ut Salomone pio in solio residente paterno
 Nathan cum populis laudibus insonuit.

B *Ibidem sequitur origo nominis Constantia et Chronberg, quem Cornelium appellant per fibulas ibi repertas frequentatum, et Githerae.*

Et NOTKERUS.

Cumque pro Christo patriam, parentes,
 Rura, cognatos, genus, et calucam
 Gloriam mundi, simul abdicarent,
 Pergere certant.
 Corde lætantes, alacres et omnes,
 Orbe jam toto celebrata sese
 Cominus gaudent adhiisse tecta
 Plena salutis.
Lætera desunt.

ANNO DOMINI DCXLVIII.

SANCTUS THEODORUS,

ROMANUS PONTIFEX.

NOTITIA HISTORICA IN S. THEODORUM.

(Mausi, Conc. ampl. Collectio.)

^a Theodorus natione Græcus, ex patre Theodoro episcopo, de civitate Hierosolyma, ^b sedit annos sex,

menses quinque, dies decem et octo [viginti]. Hic fuit amator pauperum, largus, benignus super omnes,

NOTÆ SEVERINI BINII.

^a *Theodorus.* Anno Christi redemptoris nostri 644, vigesima quinta mensis Novembris, Theodorus creatus est pontifex. Hujus exordio Pyrrhus Constantinopolitane urbis episcopus, ut laqueum, quem conscius veneficii Constantino imperatori allati muerat, subterfugeret, in Africam sponte recessit: Constans imperator in locum hæretici Paulum æque Monothelitam subrogavit. Qui cum Orientalem Ecclesiam gravissime perturbaret, querelis Stephani Dorensis episcopi, aliorumque Orientalium hac de re ad sedem apostolicam interpositis, a Theodoro papa congregata synodo condemnatus est. Pyrrhus delatus in Africam inventi ibi Maximum abbatem et martyrem, habitaque cum eodem disputatione illa famosa, quam infra subjungimus, fidei veritatem et Monothelitarum hæresim et perfidiam cognovit, adeo ut inde Romam profectus, oblato ibidem libello pœnitentiæ, hæresim suam publice abnegavit, et cum titulo patriarchatus Constantinopolitani a Theodoro receptus fuerit. Quod

cum Africanis Ecclesiis innotuisset, habitis ibidem in Africa diversis conciliis, synodales miserunt ad Romanum pontificem, petentes ut is per suos apocrisiarios eisdem ad Paulum Constantinopolitanum episcopum transmitteret. Præstitit id pontifex sanctissimus, suasque addidit, quibus illum in fide orthodoxa instruxit: aliterque sententiam excommunicandum esse minatur. Paulus dum hæc Romani pontificis Africanorum et conciliorum epistolas accepisset, universam Occidentalem Ecclesiam adversus se commotam esse cognovit. Qua occasione magna cum fraude Constanti imperatori hæretico persuasit, ut edictum

(quod ^b *Sedit annos sex, menses v, dies x.* Theodorus papa anno Domini 649, qui est octavus Constantis imperatoris, ex hac vita migravit pridie Idus Maii. Quare oportet asserere eum annis septem, mensibus quinque et 20 diebus eadem apostolicam administrasse. Baronius ann. 649, n. 1.

et multum misericors. Hujus temporibus ^a Mauritius chartularius, per quem multa mala operatus est Isacius patritius, cum jam increbuisse peccata ejus, beato Petro apostolo [increvissent contra B. Petrum apostolum], ut eos [eum] hæreditaret ignis inextinguibilis, consilio ductus suprascriptus Mauritius cum ipsis quibus antea devastaverat ecclesiam Dei ¹ intartizavit adversus [erexit se, tyrannizavit] Isacium patritium, et misit per omnia castra, quæ erant sub civitate Romana per circuitum, et congregavit eos, et constrinxit se cum ipsis in [secum ipsos per] sacramentum [sacramento], ut deinceps nullus ex ipsis ² debuisset obedire Isacio, neque hominibus ejus, qui affirmabant eum, quia sibi regnum imponere ³ voluisset [quia affirmabat eum sibi regnum imponere velle]. Audiens hæc Isacius patritius, eo quod Mauritio omnis exercitus Italiæ sacramenta dedisset, misit Donum magistrum militum et sacellarium suum ad civitatem Romam cum exercitu. Qui veniens in civitatem Romanam, omnes judices, seu exercitus Romanus [Romani], qui prius se cum Mauritio sacramento constrinxerant, timore ducti dimittentes Mauritium chartularium, omnes se cum Dono ⁴ junserunt [omnes se ad dona verterunt]. Et ingresso eo Romam fugit Mauritius ad beatam Mariam ad Præsepe, quem tollentes de ecclesia miserunt ^b boiam in collum ejus. Similiter et omnes, qui in consilio cum ipso fuerant, imboiatos [bojatos] misit Ravennam per manus Maurini scribonis, et Thomati [Thomasi] chartularii. Qui deducentes eos pervenerunt

A juxta civitatem Ravennatem in locum qui dicitur ^c Ficucias [Ficudas] duodecimo milliario a civitate, et ibi decollaverunt Mauritium, quia sic in mandatis acceperant a suprascripto Isacio, ut vivus civitatem Ravennatem non ingrederetur. Et postquam decollatus est, levantes caput ejus, duxerunt [portarunt] Ravennam. Videns autem Isacius caput Mauriti, gavisus est. Et fecit ad exemplum multorum in eiren Ravennate in stipitem poni. Illos autem, qui cum ipso directi fuerant, omnes imboiatos [bojatos] jussit arcta custodia in carcerem mitti, cogitans eos quomodo puniret, sed cum ea agerentur, mox Dei iudicio ipsis diebus percussus divino ictu interiit Isacius et mortuus est. Ii autem, qui reclusi erant, exeuntes de carcere, reversi sunt singuli per loca sua. ^d Audiens hoc [Constans] imperator quia defunctus est Isacius, misit Theodorum patritium exarchum, cui cognomentum Calliopa, ad regendam omnem Italiam. ^e Ipsi temporibus venit Pyrrhus ex Africa, qui fuerat patriarcha Constantinopolitanus in urbem Romam [Pyrrhus patriarcha Constantinopolitanus venit Romam] ad linina apostolorum. Qui ingressus libellum obtulit cum sua subscriptione apostolicæ nostræ sedi in præsentia cuncti cleri et populi, condemnans in eodem libello omnia quæ a se, vel a decessoribus suis scripta, vel acta sunt adversus immaculatam nostram fidem. His itaque ab eo peractis, fecit eum munera erogare in populum [populo], et cathedram ei poni juxta altare, honorans eum ut ^f sacerdotem regis civitatis. ^g Postea rursus more

LECTIONES VARIANTES EX COD. LUC. 490.

¹ Intartizavit.

² Obediret Isacio.

³ Voluisset.

⁴ Fecerunt. Et ornavit. Sede ipse depositione ultione, etc.

NOTÆ SEVERINI BINI.

(quod Typus appellatur) proponeret, quo significaretur tacendum esse de ea altercatione, quæ de una seu de duabus voluntatibus in Christo vertebatur, in futurum pollicebatur imperatori, ut omnes Christiani orbis Ecclesiæ in unam eandemque sententiam venirent. Paruit imperator episcopo, typum edidit, eumque Romano pontifici insinuavit. Pontifex accepto typo synodum convocavit, in qua Patres congregati eundem typum simul cum Paulo Constantinopolitano episcopo condemnarunt: dumque sententiam concilii imperatori et patriarchæ insinuassent, imperator et patriarcha (quod male refertur in Vita sancti Martini papæ) in apocrisarios Theodori papæ Constantinopoli degentes furore exarserunt, altare eorumdem in palatio Placidie, ubi habitabant, subverterunt, sacrificare eosdem non permiserunt; et, quod pejus est, sacerdotum catholicorum alios in carcerem detraserunt, alios in exilium deportaverunt, alios denique verberibus subjectos gravi cruciatu corporis affecerunt. Hæc ex actis synodalibus concilii Lateranensis secret. 1, et sancti Maximi Vita apud Surium, et ex Theophane et Anastasio Baronius.

^a Mauritius chartularius. Ille est ille Mauritius qui sub pontificatu Severini Lateranensem Ecclesiam expulavit, ideoque juxta Dei ultione in penam commissi sacrilegii ab ecclesia abstrahabatur, quando ad ipsam pro salute fugiens auxilium peteret. Baron., anno 643, n. 5.

^b Boiam. Id est vinculum.

^c Ficucias. Est ecclesia Ficodensis, hodie Cervia nominata. Baronius, anno 643, n. 5.

^d Audiens hoc imperator quia defunctus est Isacius misit Theodorum patritium exarchum. Platonem hereticum exarchum ante Theodorum Calliopam missum fuisse in Italiam, constat ex epist. 16 Martini papæ, qua dicitur eo tempore, quo Pyrrhus Constantinopolitanus episcopus se Romam contulit, Platonem quemdam exarchum fuisse, suoque ad Pyrrhum Romæ degentem direxisse. Vide Baronium anno 643.

^e Ipsi temporibus venit Pyrrhus ex Africa in urbem Romam. Pyrrhus de inita conjuratione in necem Constantini imperatoris cum Martina Augusta diffamatus, fugerat in Africam, ut supra dixi, habitaque celeberrima disputatione cum Maximo convictus sua sponte Romam venit, oblatoque ibidem libello penitentis, et abjurata hæresi, fidem professus fuit: præter ea quæ de eventu disputationis hic apud Anastasium et in ipsa disputatione continentur, hæc scribit Theophanes: «Pyrrhus vero cum pervenisset in Africam mutuis cum sancto Maximo videtur aspectibus, abba videlicet religiosissimo in monasticis correctionibus, necnon et divinorum illic existentium pontificum præsentatur obtulibus, hunc redargutum et persuasum Romam ad papam Theodorum direxerunt. Qui, orthodoxo libello tradito papæ, ab eo receptus est.» Hæc Theophanes de prædicta disputatione Pyrrhi cum Maximo habita. His consentaneis de eadem scribunt Photius et Martinus pontifex epistola 26. Baronius, anno 646, n. 1, 2 et seq.

^f Postea rursus more canis ad proprium impietatis vomitum repedavit. Accidit illud hæc occasione. Cum

